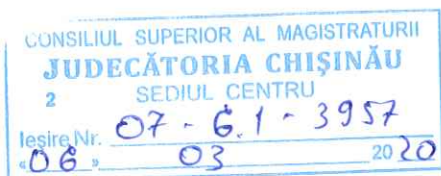

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Centru)

Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfint, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Centre)

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfint, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, Strada Alexandru Lăpușneanu 28

În procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află cauza civilă la cererea înaintată de Autoritatea Administrativă „Agenția Națională Transport Auto”, persoană interesată SRL „Loredantrans”, Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM, Asociația Internațională a Transportatorilor Auto și Uniunea Transportatorilor și Drumarilor, privind validarea deciziei de retragere a autorizațiilor.

Astfel, în adresa Dumneavoastră se expediază încheierea din 28 februarie 2020 privind sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității art.31/36 din Codul transporturilor rutiere, aprobat prin Legea nr. 150 din 17 iulie 2014, în partea retragerii autorizațiilor CEMT, în baza deciziei Comisiei CEMT, aprobată prin ordinal organului central de specialitate, fără restituirea taxei achitate de operatorii de transport rutier.

În caz că pentru examinare va fi necesar dosarul civil, acesta la solicitare va fi expediat în adresa dumneavoastră.

Anexă : 1) încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 februarie 2020 (dosarul nr.2c-4238/2019) privind sesizarea Curții Constituționale referitor la verificarea constituționalității art. 31/36 din Codul Transporturilor rutiere - pe 2 file;

2) Copia cererii de chemare în judecată, pe 4 file;

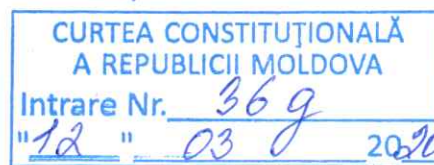
3) Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, pe 13 file;

4) copia cererii privind sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității art. 31/36 din Codul Transporturilor rutiere - pe 1 file.

Natalia Mămăligă,

Judecător al Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

Grefier: Ana Chistol

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Denumire : **Societatea cu Răspundere Limitată "LOREDANTRANS"**

2. Adresa: mun. Chișinău, com. Bubuieci, șos. Muncești nr. 611

3. Tel./fax

4. Numele și prenumele reprezentantului: Mihai Pereman

5. Ocupația reprezentantului : Administrator SRL "Loredantrans"

8.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Notiței Explicative)

12

Prin prezenta sesizare se invocă neconstituționalitatea prevederilor art. 31³⁶ din Codul Transporturilor rutiere, aprobat prin Legea nr. 150 din 17.07.2014, și anume *în partea retragerii autorizațiilor CEMT, în baza deciziei Comisiei CEMT, aprobată prin ordinul organului central de specialitate, fără restituirea taxei achitate de operatorii de transport rutier*, - în temeiul art. 1, alin. (3) art. 4, art. 21 și art. 26 din Constituție.

Dacă este necesar, continuați pe o filă separată

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

În perioada 13-16 decembrie 2019, în conformitate cu procesul-verbal al ședinței Comisiei CEMT din 06.12. – 13.12.2019, s-a examinat chestiunea privind sancționarea de către Comisia CEMT a operatorului de transport rutier SRL "LOREDANTRANS" *cu referire la autorizațiile CEMT.*

Astfel, reieșind din conținutul procesului-verbal menționat, s-a decis *retragerea autorizațiilor de la SRL "LOREDANTRANS" și neparticiparea la concursul de repartizare a autorizațiilor CEMT pentru anul viitor.*

În argumentarea poziției sale, membrii Comisiei CEMT au invocat în conținutul procesului-verbal al ședinței Comisiei CEMT din 06.12. – 13.12.2019, precum că SRL "LOREDANTRANS" ar fi admis încălcări pe teritoriul Federației Ruse, fapt despre care au fost informați prin Demersul Ministerului Transporturilor a Federației Ruse, remis în adresa Ministerului Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova. Se mai indică în conținutul procesului-verbal faptul că, Comisia CEMT 2020, a constatat divergențe referitor la perioada de utilizare a autorizației CEMT de către operatorul de transport, motiv pentru care a decis sancționarea operatorului de transport.

Deși cadrul legal actual, nu prevede o procedură clară a modului de examinare a unor astfel de cazuri, în vederea infirmării pretinselor ipoteze cu privire la încălcările admise, de către compania "LOREDANTRANS" SRL, a fost expediată o Notificare (explicație) către membrii Comisiei CEMT, cu privire la utilizarea efectivă a Autorizației CEMT, evidențiind astfel corectitudinea acțiunilor sale și lipsa căror-va încălcări a modului de utilizare a autorizațiilor CEMT de către operatorul de transport. Totodată SRL "LOREDANTRANS" a evidențiat faptul că, reieșind din lipsa unor reglementări clare a cadrului legal, precum și în lipsa unor atribuții de sancționare expres instituite de legiuitor, membrii comisiei CEMT sunt de căzuți din dreptul de a aplica sancțiuni agenților economici. Or, legislația în vigoare acordă dreptul de aplicare a sancțiunilor, doar instituțiilor abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control (Legea nr. 235-XVI din 20.07.2006), instituind astfel anumite proceduri care urmează a fi efectuate în mod imperativ de către instituțiile de resort, pînă la aplicarea sancțiunilor ce le revin conform competențelor.

Prin ignorarea tuturor circumstanțelor expuse comisiei de către reprezentantul SRL "LOREDANTRANS", membrii comisiei CEMT, dl. Anatol Bulat (*Reprezentant al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor - UTD, totodată fiind și administrator al unei Companii de transport concurente*) și dl. Valeriu Tulbu (*Reprezentant al Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto - AITA, totodată fiind și administrator al unei Companii de transport concurente*) și-au expus poziția în vederea retragerii de la SRL "LOREDANTRANS" autorizațiile multilaterale CEMT în conformitate cu prevederile art. 31³⁶ alin. (1) lit. "I" din Codul Transporturilor Rutiere și operatorul să nu fie admis la repartizarea autorizațiilor CEMT pentru anul viitor, 2020.

Mai mult ca atât, Reprezentanții mediului profesional sunt concomitent fondatori și administratori ai operatorilor de transport, care au participat la repartizarea autorizațiilor CEMT.

Reținând atribuțiile Comisiei privind (in)validarea cererilor OT, circumstanțele notificate mai sus evidențiază cert existența conflictului de interese la membrii Comisiei CEMT.

În consecință, conform procesului-verbal al ședinței Comisiei CEMT din 06.12. – 13.12.2019, membrii comisiei CEMT au decis de a examina chestiunea privind sancționarea de către Comisia CEMT a operatorului de transport rutier SRL "LOREDANTRANS" *cu referire la autorizațiile CEMT.*

Astfel, reieșind din conținutul procesului-verbal menționat, s-a decis *retragerea autorizațiilor de la SRL "LOREDANTRANS" și neparticiparea la concursul de repartizare a autorizațiilor CEMT pentru anul viitor.*

Susținem că decizia menționată *supra* a Comisiei CEMT este una abuzivă și ilegală, fiind în contradicție inclusiv și cu Legea materială controlul de constituționalitate a căreia se solicită în temeiul prezentei sesizări, deoarece în conformitate cu prevederile **art. 31³⁶ alin.(1), din Codul Transporturilor rutiere, aprobat prin Legea nr. 150 din 17.07.2014** : *(1) Autorizațiile CEMT se retrag în baza deciziei Comisiei CEMT, aprobată prin ordinul organului central de specialitate, fără restituirea taxei achitate de operatorii de transport rutier, în următoarele cazuri: l) utilizarea autorizației CEMT false sau a altui document de însoțire fals, fapt confirmat de organele competente. În acest caz:*

– la prima depistare se retrag 50% din numărul autorizațiilor CEMT eliberate pentru anul în curs operatorului de transport rutier respectiv și autorizația falsă. Suplimentar, operatorului de transport rutier nu i se va permite participarea la concursul de repartizare a autorizațiilor CEMT pentru anul viitor;

Ulterior, procesul-verbal al Comisiei CEMT din 06.12.2019 – 13.12.2019 a fost aprobat **prin Ordinul Ministrului Economiei și Infrastructurii nr. 355 din 13.12.2019**, în consecință SRL "LOREDANTRANS" fiind sancționată de către Comisia CEMT, prin retragerea din numărul autorizațiilor CEMT eliberate pentru anul în curs și autorizația falsă și neadmiterea la concursul de repartizare a autorizațiilor CEMT pentru anul viitor".

Decizia Comisiei CEMT a fost remisă spre validare către instanța de judecată, fiind invocate prevederile art. 17 alin (3) din Legea nr. 235-XVI din 20.07.2006.

Totodată, SRL "LOREDANTRANS", fiind în dezacord cu prevederile actului administrativ enunțat și considerându-l ca fiind un act defavorabil, emis prin încălcarea prevederilor legale, la data de 10.01.2020, a depus în cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii o cerere prealabilă, în conformitate cu prevederile Codului administrativ, prin care a solicitat abrogarea Ordinului nr. 355 din 13.12.2019, cu privire la aprobarea proceselor-verbale al ședinței Comisiei CEMT și anume în partea aprobării de către MEI a Procesului-verbal din 06-13 decembrie 2019, privind sancționarea operatorului de transport SRL "LOREDANTRANS" cu referire la autorizațiile multilaterale CEMT.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

14.

A. Admisibilitatea

În speță, sancționarea SRL "LOREDANTRANS" de către Comisia CEMT, a avut loc în baza art. art. 31³⁶ alin.(1), din Codul Transporturilor rutiere, aprobat prin Legea nr. 150 din 17.07.2014, excepția de neconstituționalitate a căruia se invocă, motiv din care potrivit exigențelor de admisibilitate definite în hotărârea CC nr. 15 din 06 mai 1997 și prevederilor articolului 12¹ alin. (2) din Codul de Procedură Civilă, prezenta sesizare nu poate fi respinsă ca fiind inadmisibilă din lipsa legăturii „*organică, logică între problema de neconstituționalitate și fondul cauzei*”. Or, o altă prevedere legală care stabilește procedura și modul de aplicare a sancțiunilor operatorilor de transport de către Comisia CEMT, nu există.

B. Neconstituționalitatea art. 31³⁶ alin.(1), CTR prin prisma valorilor și principiilor constituționale în sensul art. 1 alin. (3), art. 4, art. 16, art. 21, art. 23 alin. (2) art. 26 din Constituție.

Potrivit, prevederilor art. 31³⁶ alin.(1), CTR, Autorizațiile CEMT se retrag în baza deciziei Comisiei CEMT, aprobată prin ordinul organului central de specialitate, fără restituirea taxei achitate de operatorii de transport rutier, în următoarele cazuri:

l) utilizarea autorizației CEMT false sau a altui document de însoțire fals, fapt confirmat de organele competente. În acest caz:

– la prima depistare se retrag 50% din numărul autorizațiilor CEMT eliberate pentru anul în curs operatorului de transport rutier respectiv și autorizația falsă. Suplimentar, operatorului de transport rutier nu i se va permite participarea la concursul de repartizare a autorizațiilor CEMT pentru anul viitor;

– la depistarea repetată a autorizațiilor CEMT false se retrag toate autorizațiile CEMT eliberate pentru anul curent operatorului de transport rutier, precum și autorizația falsă. Suplimentar, operatorului de transport rutier nu i se va permite participarea la concursul de repartizare a autorizațiilor CEMT pentru următorii doi ani consecutivi;

În sensul reglementărilor legale, stipulate la art. 31³⁶ alin.(1), CTR, Comisia CEMT aplică sancțiuni prin retragerea autorizațiilor multilaterale CEMT similar instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control, deși în conținutul art. 31³⁰ legiuitorul definește Comisia CEMT – un organ constituit anual prin ordinul organului central de specialitate, fiind compus, pe principiul parității între mediul privat și cel public, atribuindu-i doar 2(două) atribuții și anume :

(i) **validarea listei cererilor** depuse de către operatorii de transport rutier pentru participarea la repartizarea autorizațiilor CEMT, în vederea corespunderii acestora cu condițiile de alocare a autorizațiilor CEMT, și

(ii) **examinarea contestațiilor** depuse de operatorii de transport rutier referitoare la îndeplinirea condițiilor de admitere la repartizarea autorizațiilor CEMT, precum și contestațiile depuse în toate fazele de repartizare ale acestor autorizații;

În asemenea circumstanțe se constată că, fără a institui o procedură clară și previzibilă cu privire activitatea și atribuțiile Comisiei CEMT, legiuitorul plasează Agentul economic într-o stare de incertitudine privind situația sa juridică în cadrul proceduri de sancționare inițiate de către membrii Comisiei CEMT. Or, maniera de acțiune a Comisiei CEMT, este lăsată la latitudinea Membrilor acesteia, care sunt înzestrați cu o „competență” abstractă și împotriva abuzurilor căruia, legiuitorul practic nu a instituind un remediu legal și asupra căruia nu poate fi exercitat un control de legalitate, întrucât norma supusă controlului de constituționalitate admite „**Sancționarea arbitrară a agentului economic**” în lipsa unor proceduri clar reglementate în acest sens în cadrul cărora dreptul la apărare este asigurat celui acuzat de comiterea unui delict..

Or, principiului statului de drept, fundamentează exigența unei protecții adecvate împotriva arbitrarului din partea puterii publice. Exigențele Statului de drept presupun asigurarea legalității, securității juridice, interzicerea arbitrarului, accesul la justiție în fața instanțelor judecătorești independente și imparțiale, inclusiv controlul judiciar al actelor administrative, respectarea drepturilor omului, nediscriminarea și egalitatea în fața legii.

Semnificația Statului de drept constituie un mecanism a cărui funcționare implică instituirea unui climat de ordine, în care recunoașterea și valorificarea unui individ sau instituții nu pot fi concepute în mod absolut și discreționar, ci numai în corelație cu respectarea drepturilor celorlalți și ale colectivității în ansamblu.

Formularea normei supuse controlului constituționalității, nu asigură o protecție eficientă împotriva **eventualelor abuzuri** ale unei entități (lipsite de personalitate juridică) investite în mod arbitrar cu atribuții quasijudiciare de sancționare și totodată nu satisface exigențele de calitate a legii în sensul definit de CtEDO, exigențe reținute de Curtea Constituțională drept condiții impuse la **art. 23 din Constituție**, (*hot. CC nr. 26 din 23.11.2010*).

Astfel, legislația națională, trebuie să indice cu o claritate rezonabilă, scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică (*idem*). Or, într-un stat democratic de drept protejarea și promovarea drepturilor și libertăților omului, constituie un principiu fundamental, deziderat suprem (*hot. CC nr. 241/29 din 27.12.2004*).

În speță, după cum am menționat mai sus, atât formularea cât și esența normei supusă controlului de constituționalitate, are un caracter abstract, oferind atribuții și competențe de sancționare a agenților economici, unei entități (Comisia CEMT), care nu întrunește cerințele instituite de lege pentru autoritățile administrației publice și/sau alte instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control, astfel, norma menționată nu definește în nici un fel, garanții legale și mecanisme de protecție adecvată a agentul economic împotriva arbitrarului din partea puterii public, or în lipsa unor prevederi legale clare, precum și în lipsa unui regulament al Comisiei, aprobat în mod corespunzător, care ar reglementa atribuțiile și activitatea comisiei sub aspect de procedură, agentul economic este pus într-o situație juridică incertă, lipsită de un nivel accesibil de previzibilitate. Or, importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost conferite (§41 din hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 20.01.2015).

Posibilitatea persoanei fizice sau juridice de a utiliza toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa, constituie un principiu constituțional desprins din art. 21 din Constituției (*hot. CC nr. 26 din 23.11.2010 §5*). În acest sens, persoana în privința căreia se aplică sancțiuni privind retragerea autorizațiilor multilaterale CEMT (acte permissive în sensul legii nr. 235-XVI din 20.07.2006), trebuie să beneficieze în condițiile statului de drept, de o reglementare materială și procedurală clară, previzibilă și accesibilă, instituită prin acte legislative, care să asigure o echitabilitate (proporționalitate) în raporturile dintre stat și întreprinzător în materie de răspundere delictuală. Or, statul de drept, se bazează pe supremația legii și nu autoritatea funcționarului și/sau buna-credință a acestuia, căruia i-au fost încredințate prin lege exercitarea anumitor atribuții.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale *hotărârea nr.10 din 16.04. 2010*, pct.7, în Republica Moldova dreptul intern și cel internațional reprezintă un tot întreg, o structură unitară. Jurisprudența CtEDO face parte din dreptul accesoriu la tratatul internațional (*soft law*), ea devenind parte integrantă a dreptului intern.

Potrivit prevederilor art. 4 din Constituție, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Dreptului la un proces echitabil în sensul art. 6 din Convenție, i se recunoaște un loc „eminent” într-o societate democratică¹ și care nu poate fi sacrificat pentru oportunități (*cauza Kostovski v. Olandei*, 29.11.1989, §44), motiv din care constituționalitatea art. 31³⁶ din Codul Transporturilor rutiere,, urmează a fi analizată și în lumina *dreptului la apărare*², în calitatea sa de scop și obiect al art. 6 §1 din Convenție (*cauza Adolf v. Austria*, 26.03.1982, §30).

În speță acuzațiile în materie de răspundere juridică administrative, potrivit prevederilor art. 31³⁶ alin.(1), CTR, sunt examinate de către o autoritate investită cu atribuții quasijudiciare, inclusiv de aplicare a sancțiunilor - Comisia CEMT, motiv din care procedura de examinare a acuzațiilor de comitere a unui delict de către operatorul de transport și aplicarea sancțiunilor procedurale, trebuie să fie conformă standardelor constituționale în materie de răspundere juridică, inclusiv prevederilor art. 21 din Constituție. Or, potrivit jurisprudenței de principiu a CC, articolul 21 din Constituție garantează principiul prezumției de nevinovăție, potrivit căruia orice persoană acuzată de comiterea unui delict este prezumată nevinovată până atunci când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale (HCC nr. 27 din 30/01/2018).

În speță, operatorul de transport recunoscut vinovat și sancționat în cadrul unei proceduri neconformă standardelor unui proces echitabil, apare în fața instanței de judecată investită cu atribuții de validare a deciziei Comisiei CEMT în calitate de persoană prezumată a fi vinovată, având sarcina probațiunii nevinovăției sale.

Potrivit jurisprudenței CC, conceptul de legalitate și conceptul de preeminență a dreptului într-o societate democratică reclamă ca măsurile care afectează drepturile fundamentale să fie supuse, în anumite cazuri, unei forme de proceduri în contradictoriu, în fața unei autorități independente competente să examineze motivele care au stat la baza aplicării măsurilor limitative și probele relevante. (HCC nr. 20 din 26/09/2019).

În speță, Comisia CEMT potrivit prevederilor art. 31³⁰ din Codul transporturilor rutiere, este constituită prin ordinul organului central de specialitate, cumulând în acest sens în cadrul procedurii de examinare a acuzațiilor aduse operatorului de transport, atât calitatea de acuzator cât și judecător. Or, forma de reglementare a procedurii de examinare a acuzațiilor la adresa operatorului de transport și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 31³⁶ din Codul Transporturilor rutiere, nu corespunde exigențelor de constituționalitate definite de CC (HCC nr. 20 din 26/09/2019).

În acest sens, necesită a fi reținut faptul că în cadrul componenței comisiei de contestație CEMT sunt prezenți reprezentanții operatorilor de transport rutier, persoane direct interesate în finalitatea procedurii de sancționare a operatorilor de transport rutier, societăți concurente pe același segment de piață, retragerea autorizațiilor CEMT având drept consecință redistribuirea acestora între companiile concurente, motiv din care aparențele de imparțialitate și independență a Comisiei sunt afectate.

Or, în circumstanțele reglementarea defectuoasă a procedurii de sancționare a operatorilor de transport, instituită la art. 31³⁶ din Codul Transporturilor rutiere, a lăsat spațiu de utilizare a Comisiei CEMT în calitate de instrument de confruntare a concurenței între operatorii de transport rutier, în cadrul unei proceduri de atragere la răspundere juridică a operatorilor de transport susceptibile de exercitarea unor ingerințe în exercițiul dreptului de proprietate în sensul art. 1 P-1 din Convenție.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, criteriul incidenței unei situații sau a unui act asupra drepturilor patrimoniale ale justițiabilului, reprezintă criteriul decisiv al aplicabilității art. 6 din Convenție (hot. Ortenberg 25/11/1994), oricare ar fi caracterul legii în care urmează a fi soluționată contestația și al autorității competente în materie (jurisdicție, indiferent de grad, organ administrativ ect), ceea ce contează este caracterul "privat" al dreptului în cauză.

Potrivit definiției autonome a dreptului de proprietate în sensul art.1 P-1, noțiunea de "bunuri" poate desemna anumite drepturi și interese constituind active, protecția conferită de art. 1 P-1 nu se limitează la bunuri corporale, ci acoperă toate bunurile cu valoare patrimonială, inclusiv bunurile incorporale, cum ar fi și autorizațiile CEMT care conferă drepturi cu o valoare patrimonială (Fredin contra Suediei 18/02/1991), motiv din care atât aspectele procedura le de sancționare a operatorilor de transport rutier cât și cele materiale în sensul unei priveri de proprietate, urmează a fi examinate prin prisma conformității

¹ Noțiunea de stat democratic, în sensul art. 1, alin. 3 din Constituție, potrivit prevederilor art. 4 din Constituție, nu poate fi interpretată în alt mod, decât în modul definit de CtEDO.

² Dreptul la apărare este definit în art. 26 din Constituție.

prevederilor art.1 P-1 din Convenție. Or, privarea de proprietate pentru motive abstracte și în cadrul unei proceduri neconforme standardelor de echitate definite de CC în jurisprudența sa constantă nu corespunde exigențelor de admisibilitate în sensul art. 1 P-1 din CtEDO.

Instanțele de judecată potrivit reglementărilor instituite la **art. 31³⁶ din Codul Transporturilor rutiere**, sunt private de competența exercitării unui veritabil control de legalitate, (prin prisma regulei triplului test) a admisibilității ingerinței în exercițiul dreptului protejat la art. 1 P-1 din Convenție de către o autoritate administrativă - Comisia de contestație CEMT, rolul instanței de judecată reducându-se la punerea în aplicare a privării de proprietate pentru fapte abstract definite, necesitatea, proporționalitatea sancțiunii privative de proprietate fiind scoasă de sub controlul judecătoresc de admisibilitate în raport cu garanțiile acordate la art. 1 P-1 din Convenție.

Mai mult decât atât, potrivit prevederilor alin. "1" din **art. 31³⁶ din Codul Transporturilor rutiere**, care autorizează o ingerință disproporționată în exercițiul unui drept de proprietate a operatorului de transport, cu titlu de sancțiune, pentru uz de fals, (retragerea autorizațiilor CEMT și excluderea din concurs), apare în calitate de răspundere delictuală a concomitentului pentru fapta prepusului, "uzul de fals". Or, uzul de fals fiind obiectul unei proceduri penale (361 Cod penal), nu poate avea drept consecință sancționarea în abstracto a operatorului de transport pentru simplu fapt de constatare a uzului de fals, pentru o faptă penală.

În acest sens, în materie de răspundere delictuală "vinovăția" operatorului de transport este esențială pentru survenirea răspunderii delictuale atât pentru uzul de fals care îi este imputabil sau fapta prepusului său. Or, **art. 31³⁶ din Codul Transporturilor rutiere**, trebuie să indice cu o suficientă claritate condițiile survenirii răspunderii operatorului de transport, pentru "uzul de fals" constat de organele competente - (hotărâre judecătorească de condamnare definitivă, art. 8 CPP), răspunde doar în cazul în care vina îi este imputabilă sau fără vinovăție pentru fapta comitentului său.

Potrivit prevederilor art. 3 din Legea nr. 100 din 22/12/2017, actul normativ supus controlului de constituționalitate, trebuie să corespundă prevederilor Constituției, tratatelor internaționale la care este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și legislației UE și să se încadreze organic în cadrul normativ în vigoare. Or, în speță răspunderea pretinsă operatorului de transport în temeiul **art. 31³⁶ din Codul Transporturilor rutiere** pentru o faptă penală nu corespunde principiilor de răspundere delictuală, sancțiunea aplicată de Comisia CEMT în componența cărora sunt reprezentanții operatorilor de transport - entități concurente, pentru o faptă penală, reprezintă în esență o eliminare de pe piața transportului rutier.

Răspunderea delictuală pentru o faptă penală, ca subsidiară răspunderii penale, este una compensatorie și nu una represivă, motiv din care dubla răspundere pentru aceeași faptă sau pentru fapta altuia ridică o problemă de încălcarea prevederilor art. 6 și art. 4 P-7 din Convenție. Or, în cazul în care răspunderea pretinsă operatorului de transport rutier în temeiul alin. "1" din **art. 31³⁶ din Codul Transporturilor rutiere**, este o răspundere juridică delictuală, legătura de cauzalitate dintre prejudiciu cauzat și sarcina operatorului de transport, trebuie să fie prezentă în textul legii în calitate de criterii de individualizare a răspunderii și exercitarea controlului de proporționalitate în raport cu ingerința în dreptul de proprietate a operatorului de transport.

17

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII
(A se vedea capitolul V al Notiței Explicative)

15.

Declararea prevederilor **art. 31³⁶ din Codul Transporturilor rutiere**, aprobat prin Legea nr. 150 din 17.07.2014,
ca fiind neconstituționale.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul VI din Notița Explicativă)

16.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

1. Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii nr. 235 din 20.09.2019, cu privire la constituirea Comisiei CEMT;
2. Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii nr. 335 din 13.12.2019, cu privire la aprobarea proceselor-verbale al Ședinței Comisiei CEMT;
3. Procesul-verbal al ședinței Comisiei CEMT 2020, din 06.12.2019 – 13.12.2019;
4. Cerere de chemare în judecată, privind validarea Deciziei Comisiei CEMT, înaintată de către Agenția Națională Transport Auto;
5. Extras din Registrul de stat al persoanelor juridice, eliberat companiei "LOREDANTRANS" SRL.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

(A se vedea capitolul VIII al Notiței Explicative)

18. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun. Chișinău Republica Moldova

Data 18 februarie anul 2020

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

Maria Milea

ÎNCHEIERE

28 februarie 2020

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

În componență:

Președintele ședinței, judecător
Grefier

Natalia Mămăligă
Ana Chistol

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea înaintată de Autoritatea Administrativă „Agenția Națională a Transportatorilor Auto”, persoană interesată SRL „Loredantrans”, Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM, Asociația Internațională a Transportatorilor Auto, Uniunea Transportatorilor și Drumarilor, privind validarea deciziei de retragere a autorizațiilor,

a c o n s t a t a t:

La 18 decembrie 2019, Autoritatea Administrativă „Agenția Națională a Transportatorilor Auto”, persoană interesată SRL „Loredantrans”, Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM, Asociația Internațională a Transportatorilor Auto, Uniunea Transportatorilor și Drumarilor, a înaintat cerere privind validarea deciziei Comisiei CEMT de retragere a 50% din numărul autorizațiilor CEMT eliberate pentru anul în curs SRL „Loredantrans” și autorizația falsă CEMT nr.20067 și neadmiterea SRL „Loredantrans” la participarea la concursul de repartizare a autorizațiilor CEMT pentru anul 2020.

În motivarea acțiunii a indicat că Ministerul Economiei și Infrastructurii în conformitate cu art.31³⁰ din Codul transporturilor rutiere, prin ordinul nr.235 din 20 septembrie 2019 a constituit Comisia CEMT pentru anul 2020. Conform art.31³⁰ din Codul transporturilor rutiere, Comisia CEMT este constituită anual, pînă în ultima zi lucrătoare a decadei a doua a lunii septembrie, prin ordinul organului central de specialitate validează lista cererilor depuse de către operatorii de transport rutier pentru participarea la repartizarea autorizațiilor CEMT, în vederea corespunderii acestora cu condițiile de alocare a autorizațiilor CEMT, și asigură publicarea pe portalul extern al Agenției, pînă la data de 20 noiembrie, a listei operatorilor de transport rutier admiși la repartizarea autorizațiilor CEMT. Totodată, pct. 3.9 al Ghidului CEMT prevede că din cauza lipsei spațiului liber disponibil de pe autorizație, ca perioada de valabilitate să fie completată, în continuare, cu cifre

arabe cu luna scrisă în întregime sub limba națională și în engleză sau franceză, unde este necesar, sau numai în engleză sau franceză.

A invocat că SRL „Loredantrans” nu a respectat prevederea menționată și a completat autorizația CEMT nr.20067 cu indicarea lunii în cifre. Astfel, prin demersul nr.3.1.12-1896 din 18 octombrie 2019, Serviciul Federal de Supraveghere în domeniul Transporturilor al Federației Ruse, a informat Ministerul Transporturilor al Federației Ruse privind ridicarea autorizației CEMT nr.20067 de la operatorul de transport rutier SRL „Loredantrans”. Ulterior, prin demersul nr.9-1482 din 14 octombrie 2019, Ministerul Transporturilor al Federației Ruse a remis Ministerului Economiei și Infrastructurii din Republica Moldova actul de ridicare a autorizației CEMT nr.20067 de la operatorul de transport rutier SRL „Loredantrans”. La rândul său, Ministerul Economiei și Infrastructurii, prin scrisoarea nr.14/4-7584 din 13 noiembrie 2019, a expediat în adresa Agenției Naționale Transport Auto demersul dat pentru examinare. În legătură cu acest fapt și în conformitate cu prevederile art.31³⁶ din Codul transporturilor rutiere, prin scrisoarea Agenției nr.08/3-13132 din 03 decembrie 2019, administratorul SRL „Loredantrans” a fost invitat la ședința Comisiei CEMT stabilită pentru data de 06 decembrie 2019 ora 11-00, în incinta Agenției, pentru a depune explicații scrise pe marginea cazului enunțat. Conform avizului de recepție scrisoarea a fost recepționată la 05 decembrie 2019, însă la ședința Comisiei administratorul nu s-a prezentat. Totodată, de la SRL „Loredantrans” a parvenit o notificare cu explicațiile respective, care au un caracter evaziv, fără a se expune asupra încălcărilor stabilite atât de organele competente ale Federației Ruse, cât și de Comisia CEMT. A menționat că Comisia CEMT a constatat că SRL „Loredantrans” prin cererea sa depusă la Agenție, a solicitat activarea autorizației multilaterale CEMT nr.20067 pentru perioada 19 iunie 2019 – 18 iulie 2019, eliberată la 18 decembrie 2018. Însă, în autorizația CEMT nr.20067 remisă de Ministerul Transporturilor al Federației Ruse, este indicat faptul că ea a fost utilizată în altă perioadă și anume 23 august 2019 – 21 septembrie 2019. Totodată, SRL „Loredantrans” în notificarea sa remisă în adresa Agenției și Comisiei CEMT, a indicat că autorizația a fost utilizată în luna iulie 2019 în Federația Rusă, constatându-se astfel divergențe referitor la perioada de utilizare a autorizației.

Consideră că aceste încălcări impun aplicarea față de operatorul de transport rutier a sancțiunii sub formă de retragerea a 50 % din numărul autorizațiilor CEMT eliberate pentru anul în curs și autorizația falsă și neadmiterea la participarea la concursul de repartizare a autorizațiilor CEMT pentru anul viitor, conform prevederilor art.31³⁶ alin. (1) lit.1) din Codul transporturilor rutiere.

A mai invocat că potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei CEMT din 06.12 – 13.12.2019 s-a examinat chestiunea privind sancționarea operatorului de transport rutier SRL „Loredantrans” cu referire la autorizațiile

CEMT și s-a decis aplicarea prevederilor art.31³⁶ alin. (1) lit.l) din Codul transporturilor rutiere și anume retragerea a 50 % din numărul autorizațiilor eliberate pentru anul în curs SRL „Loredantrans” și autorizația falsă. Suplimentar, SRL „Loredantrans” nu i se va permite participarea la concursul de repartizare a autorizațiilor CEMT pentru anul viitor. Prin ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii nr.335 din 13 decembrie 2019, în conformitate cu art.31³⁶ alin. (1) din Codul transporturilor rutiere, a fost aprobat procesul-verbal al Comisiei CEMT, prin care s-a decis retragerea a 50% din numărul autorizațiilor CEMT eliberate pentru anul în curs către SRL „Loredantrans” și autorizația falsă. Suplimentar, SRL „Loredantrans” nu i se va permite participarea la concursul de repartizare a autorizațiilor CEMT pentru anul viitor.

În ședința de judecată reprezentantul SRL „Loredantrans”, Bucătaru Serghei, a înaintat demers privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.31³⁶ din Codul transporturilor rutiere, aprobat prin Legea nr.150 din 17 iulie 2014 și anume în partea retragerii autorizațiilor CEMT, în baza deciziei Comisiei CEMT, aprobată prin ordinul organului central de specialitate, fără restituirea taxei achitate de operatorii de transport rutier, sub aspectul corespunderii cu art. 1 alin.(3), art.4, art.21 și art.26 din Constituția Republicii Moldova.

Reprezentantul Autoritatea Administrativă „Agenția Națională a Transportatorilor Auto”, Plătică Olga, împuternicită în baza procurii nr.02/1-1-36 din 02 ianuarie 2020, în ședința de judecată a solicitat respingerea demersului ca neîntemeiat.

Reprezentantul Ministerului Economiei și Infrastructurii al RM, Ciornîi Andrei, în ședința de judecată a solicitat respingerea demersului.

Reprezentantul Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto și reprezentantul Uniunii Transportatorilor și Drumarilor în ședința de judecată nu s-au prezentat, fiind citați în mod legal.

Analizând solicitarea formulată de către reprezentantul persoanei interesate SRL „Loredantrans” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța o admite, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.12¹ Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau

reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile. Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

În acest context, Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat că „[§82] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Totodată, Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.”

Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează prevederile art.31³⁶ din Codul transporturilor rutiere, aprobat prin Legea nr.150 din 17 iulie 2014 și anume în partea retragerii autorizațiilor CEMT, în baza deciziei Comisiei CEMT, aprobată prin ordinul organului central de specialitate, fără restituirea taxei achitate de operatorii de transport rutier.

Totodată, instanța constată că reprezentantul SRL „Loredantrans” consideră că prevederile normei respective contravin art. 1 alin.(3), art.4, art.21 și art.26 din Constituția Republicii Moldova.

În acest context, instanța remarcă că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit.g) din Constituția Republicii Moldova, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că norma de drept vizată de către avocat în interesele SRL „Loredantrans” constituie obiect al controlului de constituționalitate, fiind inclus în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către avocat în interesele SRL „Loredantrans”, iar prevederile art.31³⁶ din Codul transporturilor rutiere vizate nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din cele expuse, ținând cont că norma de drept solicitată a fi supus controlului de constituționalitate urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei deduse judecătii, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite solicitarea reprezentantului SRL „Loredantrans”, Bucătaru Serghei, și ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.31³⁶ din Codul transporturilor rutiere, aprobat prin Legea nr.150 din 17 iulie 2014, în partea retragerii autorizațiilor CEMT, în baza deciziei Comisiei CEMT, aprobată prin ordinul organului central de specialitate, fără restituirea taxei achitate de operatorii de transport rutier.

În conformitate cu art.12¹, art. 269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.31³⁶ din Codul transporturilor rutiere, aprobat prin Legea nr.150 din 17 iulie 2014, în partea retragerii autorizațiilor CEMT, în baza deciziei Comisiei CEMT, aprobată prin ordinul organului central de specialitate, fără restituirea taxei achitate de operatorii de transport rutier.

Se remite Curții Constituționale prezenta Încheiere, Sesizarea, copia cererii de chemare în judecată, copia demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate, pentru a fi examinată conform competenței.

Încheierea separat nu se supune nici unei căi de atac, dar poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Natalia Mămăligă